

A sár vonzereje

*(Megjegyzés: Ez egy készülő dráma első jelenete.
Vagy fejezete. Valami miatt helyesebbnek hangzik az, hogy fejezet.
A készülő drámáknak nem mindig van világos tervezetük.
Csak afféle vázlatuk, vagy még az sem.
Címük is ritkán.)*

*Autóduruzsolás, pálya, hazaút.
Cvikker a volán mögött. Mellette Ánya. Be nem áll a szája.*

ÁNYA Gyűlölöm a törököket, érted? Hányok ezektől a bosnyákoktól, de asszem, leginkább a bolgárokat meg a románokat utálok, mert nyugodtan választhattak volna másikat országotat is, itt van, egész Románia egy nagy sztráda. És akkor lehetne százhatvannal pörkölni a pályán. Zúzni, ahogy illik: fekete bogár a végtelen szürke úton.

*Idősebb nő – nevezzük a továbbiakban Bámbergi Izabellának – tart hazafelé a piacról. Lép néhányat egy nagy szatyor paradicsommal (vagy ki mit gondol szimbolikusan egy ilyen helyzetben), majd hirtelen elesik. Placcs: a sárba.
Paradicsom mindenütt. Sok-sok elveszett paradicsom.*

ÁNYA És gyűlölöm a határt is. Belgák meg franciák meg dojcsok. – Dojcsok a faszomat... Pardon... A frászomat. A frász az nem csúnya szó, ugye? – Szóval úgy dojcsok ezek, mint én vagy te. Felmászik a gyomromból miattuk a reggeli rántotta. Ennél, ami a határon van, ennél már csak a fizetőkapu a rosszabb, egy egyórás útból csinál kettőt – ez az ország rágógumit gyúr az időből, kinyújtja, kipukkasztja, feketé lyuk, egy messzi-messzi galaxis...

ADÉL Mit csinálsz a Rúzsamagdival?

NYEREGZOLI Simogatom. Simogatni csak lehet. Nem lehet?

ADÉL Először is, te nem simogatsz a Rúzsamagdit, hanem éppenséggel kifelé szorítod belőle a szuszt. Másodszor: mitől van ez a hirtelen szeretethullám benned a Rúzsamagdi irányába?

NYEREGZOLI Bratyizunk.

ADÉL Látom, épp ez aggaszt.

NYEREGZOLI Évek óta csesztetsz, hogy nem abajgatom a kutyátokat, aztán most, amikor abajgatom, akkor meg az a bajod.

ADÉL Mi az a nyakán?

NYEREGZOLI Póráz.

ADÉL Mit jelentsen egy póráz a Rúzsamagdi nyakán?

NYEREGZOLI Gondolom azt, hogy sétálni megyünk.

ADÉL Hová?

NYEREGZOLI A kisboltig, a piac mellé.

ADÉL Várj meg, megyek veletek.

NYEREGZOLI Nem mered rám bízni a kutyádat?

ADÉL Zoltán, te be vagy állva.

NYEREGZOLI Itt van, amint az ember szeretne valamit villantani, a kicsaj azt mondja, be van állva. Ha vacsorára hívlak: be vagyok állva. Ha meg akarlak kettyinteni: be vagyok állva. Ha sétálni akarom vinni a Rúzsamagdit...

ADÉL Hát vidd! Most mit állsz ott, mint akit seggbe raktak? Vidd már! *Nyeregzoli elindul a kutyával. Gyorsan szedi a lépteit. Csak el innen.*

ÁNYA Azt meg egyenesen el sem tudom viselni, hogy meg kell állni, mert villogni kezdett az üzemagyagszint-jelző lámpa. Miért nem tanakoltunk odaát? Nézd, a betonpadkán részeg cigány, jó ég, ez azt hiszi, hogy semmihez semmi köze... Hopp. Egy légy. Nem láttam legyet hónapok óta. A kávézórészleg meg tele van velük. Dögszagra gyűl.

Adél megvető pillantással ajándékozta meg Izabellát, akit csak most vett észre.

ADÉL Itt ma mindenki be van baszva.

ÁNYA Mért köszönsz dojcsul a benzinkutakon, hát átvernek, Alex, mindenkit átvernek, ha dojcsul köszön. Pont te ne tudnád? A fejdedben van az egész nemzeti bank az összes valutaárfolyammal.

CVIKKER Möchte ich einem Coca-Cola zu haben?

ÁNYA Itt van. Beragadt. Totál beragadt neked a dojcs.

CVIKKER Ein Coca. Ein Cola.

ÁNYA Legalább már beszélsz. Az jó, hogy végre beszélsz.

Frankó áll meg Izabella mellett.

FRANKÓ Hőgutát fog kapni, néni. Meg fogja ütni a guta itt a napon.

(*Adélhoz*) Te meg mit ülsz ott, mint a faszent?

ADÉL A kutyákon gondolkodom.

FRANKÓ Hívni kéne a mentőt.

ADÉL Mire kiérnek, kijózanodik. (*Fényképez*)

FRANKÓ Egy vén nyanya délelőtt tizenegykor a piacnál?

ADÉL Meglepődnél, hány vén nyanya van bebaszva délelőtt tizenegykor. Hogy a piacnál-e, az mellékes.

FRANKÓ Ha még egy fényképet csinálsz róla, széjjeltapiskolom a telefonodat.

ADÉL Várj csak, mindjárt össze csinálom magam az edzőteremben idomított, génkezelt testedtől.

FRANKÓ (*Izabellához*) Összekapodom a paradicsomját, mit szól? Összekapodom, aztán kihívom a mentőket.

ÁNYA Láttad a blökipillantást? A bajszos benzinkutas királykisaszszonytól a kasszánál? Azt várja, hogy a herceg fényes fekete lovon elvigye innen. És azt az alulfizetett szerencsétlen férget, aki a töltés után lemosta a szélvédődről a kétmillió elütött bogarat? Azt várta, hogy a zsebébe nyomsz három-négy ojrót. Láttam a kis rókaszemén!

Mimi és Dzsoni szórólápoznak.

DZSONI Gyere el te is, a szebb holnapért!

ADÉL Mi a szar ez?

MIMI Tüntetünk holnap este a gyártelepen.

ADÉL A gyártelepen? Jobb helyet nem is találhattatok volna... Tudod te, mennyibe kerül oda a taxi?

DZSONI Szervezetten is lehet menni.

MIMI Ott a telefonszám a lap alján.

DZSONI (*Frankóhoz*) Hallassuk a hangunkat!

FRANKÓ Most épp miért is ordibálunk?

DZSONI Nem ordibálunk, hanem énekelünk.

MIMI Privatizálni akarják az Élet muzsikáját.

ADÉL Az valami egyházi izé?

MIMI Nem, az egy gyár.

DZSONI Egy hanglemezygár.

FRANKÓ Volt.

DZSONI Ismered?

Izabella halkan nyög.

MIMI (*csak most veszi észre*) Ez meg mi?

ADÉL Nyanya.

MIMI A sárban?

ADÉL Ahova való.

DZSONI Amit bezártak, azt egyszer újra ki lehet nyitni.

MIMI Amit privatizálnak, azt már cseszhetjük.

DZSONI Ne hagyjuk elveszni a közvagyon!

FRANKÓ Közvagyon... Egy бүdös, pókhálós, sötét vaskalitka, ahol csak régi lemezek rohadnak minden sarokban.

MIMI Voltál már ott?

FRANKÓ Nem.

ÁNYA Gyűlölöm azt az aszott mamit, aki élém tette a kávé. Aszongya: bitte, és rohadt büszke arra, hogy európai, miközben sonkától mocskos a keze, láttam, ott pakolta a sonkát a szendvicsbe, aztán meg azzal rakja bele a bögrébe a kockacukrot.

FRANKÓ (*Izabellához*) Összeszedtem a paradicsomot. Látja? Szatyorban van mind!

ADÉL Detoxba a vén ribanccal!

MIMI Valamikor szép nő lehetett. Tudod te, mennyit kellett vacakolni ezzel a frizurával?

ADÉL Két pálesz meg egy pofa sör között.

FRANKÓ Lemerültem... (*Adélhoz*) Add a telefonod.

ADÉL Jótékonykodj a sajátodról. Oly bátor bájgúnár voltál eddig!

FRANKÓ Jégcsapszívű picna.

ADÉL Szteroidparaszt.

MIMI Akkor mi most hagyjuk is magára ezt az idillt, Dzsoni...

DZSONI Szombaton találkozunk.

ADÉL Találkozzon veled a halál!

FRANKÓ (*Mimibez*) Várj már! Add a telefonod.

MIMI Bocs. Sietek.

DZSONI Az enyém meg lemerült.

ADÉL Na mi van, megakadt az altruizmus fogaskereke, bildergyerek?

FRANKÓ Oké. Akkor majd én személyesen cipelem be az elsősegélyre. *Frankó nekiveselkedik, hogy felemelje Izabellát.*

IZABELLA (*még mindig pofával a sárban*) Ha hozzám nyúlsz, lecsukatlak, te perverz.

ÁNYA Gyűlölöm a túl lassú járgányokat, amik hatvannal dөcögnek a pályán, a lengyel stoppos párt, a hátizsákjuk nagyobb, mint ők maguk, gyűlölöm a rovarokat, amik összemocskolják az ablakot, az őzeket az útjelző táblákon, amik miatt lassítani kell, a traktorokat a leállósávban.

Nyeregzoli a kisállat-kereskedés előtt Rúzsamagdival.

NYEREGZOLI Pszt.

MIMI Nekünk pisszeg.

DZSONI Nem nekünk pisszeg, csak úgy pisszeg.

NYEREGZOLI Pszt. Figyelj, nem akarsz venni egy labradort? Egy százeurós. Egy százas, és a tiéd.

DZSONI Ne figyelj rá.

MIMI (*Nyeregzoliboz*) Milyen idős?

DZSONI Hagyd már.

NYEREGZOLI Alig pár éves. Fajtiszta dög.

MIMI Minek adod el?

NYEREGZOLI Szétcincálta a cipőmet. Mondtam neki, hogy ha még egyszer előfordul, eladom. Az a faszi vagyok, aki tartja a szavát. Ezt ő is tudja.

MIMI Az a faszi vagy, aki fényes délelőtt be van rúgva.

DZSONI Ne provokáld már!

NYEREGZOLI A berűgásnak semmi, de semmi kihatása az üzletre.

MIMI Gyere tüntetni szombaton. Hallassuk a hangunkat!

NYEREGZOLI Csak ha megveszed a kutyát.

DZSONI Oké, oké. (*Mimihöz*) Megleszünk nélküle is.

ÁNYA Figyelj, nekem mindegy, de a harmadik kutyát ütöd el, amióta átjöttünk. Puff, puff, puff. Kicsit vigyázhatnál... Alex? Alex, hallod egyáltalán, hogy mit mondok? Lassíts! Anyád nem hullazsákban vár haza.

Frankó hazatámogatja Izabellát.

FRANKÓ Az ötöst mondta, ugye?

Ez itt az ötös.

Szép vityilló. Nagyon szép. Olyan régi...

Felkisérem, jó? Jócskán ráfér magára egy mosdás.

IZABELLA Édes fiam, a lakásomba csak én lépek be. Te itt maradsz.

Nehogy még ki akarjál rabolni.

FRANKÓ Nem szép, hogy így beszél velem.

IZABELLA Hülyének nézel? Ismerem én a fajtádat. Rablós fajta.

FRANKÓ Jól van na, volt az a pubertáskor, volt. De már nincs.

Pionírbecsszó.

IZABELLA Pionír! Sose voltál te pionír.

FRANKÓ De voltam.

34 IZABELLA A pionírok hallgatnak az idősebbekre.

FRANKÓ Meg segítenek. A pionírok segítenek az idősebbeken.

IZABELLA Lófaszt. Hallgatnak rájuk. Példának okáért, amikor azt mondják először a piacon, aztán a taxiban, aztán a taxiból kiszállva, hogy nem kell támogatni meg vezetgetni. Olvassál szájról, édes fiam: nem vagyok halott, csak nem vettem be a nyugtatóimat.

ÁNYA Sár. Mindenhol sár. Minden út a sárba vezet.

FRANKÓ Egyedül lakik?

IZABELLA Na ahhoz meg aztán végképp semmi közöd, hogy egyedül lakom-e, vagy nem lakom egyedül.

FRANKÓ Csak azért kérdezem...

IZABELLA Tudom én, hogy miért kérdezed, édes fiam. Hát tudjad meg, hogy a fiammal lakom.

FRANKÓ *(hosszan nézi Izabellát)* Megtudhatom, hogy hívják?

IZABELLA Nem.

FRANKÓ Csak mert... egy pillanatra úgy tűnt...

IZABELLA Lófaszt. Viszontlátásra.

FRANKÓ ...mintha a néni ismerős lenne valahonnan.

IZABELLA Csak a sár miatt, gyerekem... Menjél szépen haza.

Bevágja előtte az ajtót, vagy valami ilyesmi.

ÁNYA Tudod, az az igazság, hogy nekem már érintkezési felületem sincs ezzel az egésszel, tefloncsúszda, semmi más. Belém rohadt, sarastul, tájastul, aszfaltostul. Itt van. Szagok. Izzadt beton, a szeméttelpek szarbúze, a gyárak okádéka, a gyomrom egy összeszorult ököl. Ez a bűz nem metafora, ez a bűz valódi. Hát nem?

Izabella egyedül. Végre kiegyenesedik. Feltesz egy lemezt a gramofonon.

Táncol. Így, koszosan-mocskosan, paradicsommal a kezében.

ÁNYA Felcsavarom a zenét, jó? Vagy zavar a némasági fogadalomban? Hm, Alex?

A gramofonról Izabella hangja szólal meg egy régi lemezen.

A dal címe: Ballada a partizán fiáról. Ezt csak a faktológia kedvéért.

Hej, szólott egyszer a partizán porontya

Megnézem, mi van a nagy rét mögött

Megnézem, mi az a nagy zöld, mi fénylik

– s ezzel az Esthajnal felé bökött

ÁNYA Na tessék, ez is hazai, ez is betonizzadtság-szagú, összekeveredik az ezerszázhatvan kilométeres testbűzöddel. Le kellene vened a zakódat, Alex. Hómlessz-szagod van, mint a zenének. Tudod, hogy utálok a hómlessz-szagot.

CVIKKER Az embernek szüksége van páncélra.

*Szárazság jött el a mennyei tájon
Partizánunk haja dérze borult
Várta csak egyre a fiát, hogy jöjjön
Drina azúrja hol az égbe benyúlt*

Nyeregzoli összezuhban.

ADÉL Hol van?

NYEREGZOLI A majdnem-vőlegényed beajul a kertkapun, te meg azt firtatod, hol a Rúzsamagdi. Valami erősen nincs rendben a morális állapotokkal. Erősen nincs.

ADÉL Szépen kérdezem, de utoljára, Nyeregzoli: hol van a kutya?

NYEREGZOLI Megint Nyeregzolinak hívsz, mint hat-nyolc-tíz évvel ezelőtt. Ha ugyanolyan intenzitással is kéfélnénk, akkor helyrebillenne a világ tengelye.

ADÉL Ha pénz kell, miért nem kérsz kölcsön tőlem?

NYEREGZOLI Mert elegendem van, hogy eljátszod a rajfajzenbankot. Ráadásul jótékonyan kölcsönnek hívjuk, amikor egyáltalán nem kölcsön, hanem könyöradomány. És bár neked tartozni az nem ugyanaz, mint teszem azt a Hajdúmatyinak, ám ha jobban szemügyre vesszük a helyzetet, akkor rájövünk, hogy nem is neked tartozom, hiszen teneked sincsen se fityinged, se munkád, hanem a kedvesjő anyádnak tartozom. És hát, ha valami rosszabb, mint a Hajdúmatyi, az a kedvesjő anyád.

ADÉL Ehelyett megpróbálok elsózni a Rúzsamagdit, ami az én kutyám, tehát megint csak nekem tartozol.

NYEREGZOLI *(megvonja a vállát: hát, mit lehet tenni)*

ADÉL Mikor rúgtak ki?

NYEREGZOLI Ez a kapcsolat, kedves hölgyem, egy merő vádaskodás.

ADÉL Nem, kedves uram, ez a kapcsolat egy merő félreprofázás. Mikor?

NYEREGZOLI Tegnap reggel.

ADÉL Most épp miért?

NYEREGZOLI Nem tudom. Időben bent voltam, időben felvettem az első téglát, időben mentem el ebédszünetre, az ebédszünet után meg már várt a főmufti, hogy leépítés meg sajnálja meg bocs. Most utálsz, mi?

ADÉL Nem utállak.

NYEREGZOLI Látom az arcodon, tisztára büszke vagy rám.

36 ADÉL Csak nem tudom, mit mondjak.

NYEREGZOLI *(egy pórázt nyújt át)* A Rúzsamagdi a házában van.

Senkinek nincs száz eurója egy tízéves dögre.

ADÉL Megverted?

NYEREGZOLI Épp csak hogy lenyugodjak...

ADÉL El kellene hogy hagyjalak, Nyeregzoli. El kellett volna hogy hagyjalak, amikor az általad is emlegetett kedvesjő anyám mondta, hogy egy szemétteleppé teszed az életemet.

NYEREGZOLI A kedvesjő anyádnak minden bizonynal igaza volt...

ADÉL De? Ilyenkor mindig van még egy *de*.

NYEREGZOLI De gondoljál csak bele, Adél... Ki a faszomnak kellene egy csaj, akinek a fél arca egy összehányt lepedőre emlékeztet?

Adél leken egy pofont Nyeregzolinak.

NYEREGZOLI Nem úgy értettem ám. Az arcot meg az összehányt lepedőt. Nem úgy.

ADÉL Menj hányni. Aztán aludjunk.

ÁNYA Egyébként meg gyűlölöm ezeket az utcákat, ahova befordulunk, hogy máshogy csikorog a járgányod kereke, és ennél már csak azt utálok jobban, amikor el kell indulni a zöldnél. Vigyázz: kutyus hét óránál... A fasz... A fenébe, ezt most miért kellett?!

Izabella egyre gyorsabban keringőzik a kiürült lakásban.

Teltek az órák és múltak az évek

Nem jön már vissza a suttyó soba

Sárgára égett a pokoli tarló

Vörös az égbolt és oly mostoha

NYEREGZOLI Meló, kirúgás. Meló, kirúgás. Adél... Szerintem ezt valaki szántszándékkal csinálja velem. Nagykutya lehet, illuminátus vagy cionista vagy valami. Amikor látja, hogy jól érzem magam, hogy fejlődés állt be, akkor odaszól: a Nyeregzolit rakjátok ki az utcára, mint egy árva kiscicát. Aki meg fölvette a telefont, szalutál, kivágja az illuminátusok vagy a templomosok jelét, és azt mondja: csáocsaó, Nyeregzoli... Ha elkapom...

ADÉL Inkább hányjál, jó?

Fordul az ajtó, egy férfi betoppan

Késéles foga fűszálat rág

Megjöttem, mondja, s kiköp a rétre,

S elrohad vele az egész világ

CVIKKER Hazaértünk.

Csőnd.

Gramofon serceg.